

**ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ 2014**

**ΜΕΡΟΣ Α:** Να σημειώσετε, βάζοντας σε κύκλο, τη σωστή απάντηση:

[1] Η τιμή της αριθμητικής παράστασης  $A = \left(\frac{4}{5} : 0,2\right) + \left(\frac{3}{4} : 0,25\right) + \left(\frac{1}{2} : 0,5\right)$

είναι ίση με:

- A.  $\frac{19}{12}$                       B.  $\frac{34}{10}$                       Γ. 8                      Δ. Άλλο

[2] Η τιμή της αριθμητικής παράστασης  $B = \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{2}$

είναι ίση με:

- A.  $\frac{9}{12}$                       B. 3                      Γ.  $\frac{36}{108}$                       Δ. Άλλο

[3] Η γιαγιά του Νικόλα αγόρασε 10 κιλά βερούκοκα. Αν το βάρος των

κουκουτσιών είναι το  $\frac{1}{5}$  του συνολικού βάρους, τότε:

i) Το καθαρό βάρος των βερυκόκων είναι:

- A. 2 κιλά                      B. 5 κιλά                      Γ. 8 κιλά                      Δ. Άλλο

Στα καθαρισμένα βερούκοκα πρόσθεσε ζάχαρη ίση με το  $\frac{1}{4}$  του βάρους

τους και στη συνέχεια έφτιαξε μαρμελάδα ίση με τα του  $\frac{3}{4}$  μίγματος.

ii) Η ποσότητα της μαρμελάδας που έφτιαξε η γιαγιά του Νικόλα είναι:

- A. 10 κιλά                      B. 7,5 κιλά                      Γ. 6 κιλά                      Δ. Άλλο

**ΜΕΡΟΣ Β:** Να λύσετε τα προβλήματα:

[1] Ένας τυροκόμος εφοδιάζει με τυρί κάθε μήνα ένα στρατόπεδο. Γνωρίζει ότι τα 10 κιλά γάλα δίνουν 4 κιλά τυρί. Επίσης, τα 10 κιλά τυρί όταν αλατισθούν χάνουν το  $\frac{1}{5}$  του βάρους τους.

- i) Πόσα κιλά αλατισμένο τυρί βγάζει κάθε μήνα για το στρατόπεδο ο τυροκόμος όταν πήζει 150 κιλά γάλα;
- ii) Το στρατόπεδο αγοράζει κάθε μήνα όλο το αλατισμένο τυρί στην τιμή των 336 ευρώ. Πόσο κοστίζει το 1 κιλό αλατισμένου τυριού;

[2] Ένας γεωργός αγόρασε για σπόρο 1500 κιλά σιτάρι προς 0,23 ευρώ το κιλό. Η παραγωγή του ήταν 14 φορές μεγαλύτερη και την πούλησε προς 0,20 ευρώ το κιλό. Να υπολογίσετε το κέρδος του γεωργού αν ξέρετε ότι τα έξοδά του για την καλλιέργεια ανέρχονται στο  $\frac{1}{5}$  των χρημάτων που εισέπραξε.

**Μονάδες**

**ΜΕΡΟΣ Α: 25 μον.**

[1] 7 μονάδες

[2] 8 μονάδες

[3] 10 μονάδες [ i) 3 μονάδες, ii) 7 μονάδες ]

**ΜΕΡΟΣ Β: 25 μον.**

[1] 10 μονάδες [ i) 7 μονάδες, ii) 3 μονάδες ]

[2] 15 μονάδες

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!**

Α. Κυκλώστε τη σωστή απάντηση στις παρακάτω προτάσεις (μία μόνο απάντηση είναι σωστή σε κάθε περίπτωση)

1) Ο θείος μου χειροτονήθηκε επίσκοπος.

- A. Υποκείμενο      B. Αντικείμενο  
Γ. Προσδιορισμός      Δ. Συνδετικό ρήμα

2) Δεν μου το έδειξες.

- A. Αντικείμενο      B. Υποκείμενο  
Γ. Κατηγορούμενο      Δ. Επεξήγηση

3) Τα συνεχ... περιστατικά βίας δυναμιτίζουν τις διμερ... σχέσεις των δύο χωρών.

- A. ει/ει      B. ή/εί      Γ. η/η      Δ. εί/ή

4) Πρέπει να κάνεις υπομονή.

- A. Τελική      B. Υποκείμενο  
Γ. Πλάγια ερωτηματική      Δ. Ενδοιαστική

5) Τζαβέλαινα, σαν τ' άκουσε, πολύ της κακοφάνη (δημοτικό).

- A. Κύρια πρόταση      B. Αποτελεσματική πρόταση  
Γ. Ειδική πρόταση      Δ. Χρονική πρόταση

6) Σαν ήθελες να φύγεις, γιατί δεν το έλεγες;

- A. Παρομοίωση      B. Βουλευτική πρόταση  
Γ. Υποθετική πρόταση      Δ. Κύρια πρόταση

7) Αγόρασα τετράδια, μολύβια και βιβλία.

- A. Συνδετικό ρήμα      B. Αμετάβατο ρήμα  
Γ. Μεταβατικό μονόπτωτο ρήμα      Δ. Μεταβατικό δίπτωτο ρήμα

8) Η κακιά βασίλισσα θύμωνε, που έβλεπε τη Χιονάτη να ομορφαίνει μέρα με τη μέρα.

A. Αιτιολογική πρόταση

B. Αποτελεσματική πρόταση

Γ. Τελική πρόταση

Δ. Ειδική πρόταση

9) Στο καλό, παιδιά!

A. Κύρια πρόταση

B. Δευτερεύουσα πρόταση

Γ. Σύνθετη πρόταση

Δ. Ελλειπτική πρόταση

10) Μπορείτε να **δραματοποι...σετε** το απόσπασμα που διαβάσατε.

A. εί

B. ή

Γ. ί

Δ. οί

10) Του το **χάρισα** με όλη μου την καρδιά.

A. Συνδετικό ρήμα

B. Αμετάβατο ρήμα

Γ. Μεταβατικό μονόπτωτο ρήμα

Δ. Μεταβατικό δίπτωτο ρήμα

11) Τα ποτάμια **κελάρ...ζαν**, τα πουλιά **κελα...δούσαν**.

A. εί/η

B. οι/ι

Γ. η/η

Δ. υ/η

12) Ο αριθμός 9 είναι **τριπλάσιος** του 3.

A. αναλογικό αριθμητικό επίθετο

B. πολλαπλασιαστικό αριθμητικό επίθετο

Γ. απόλυτο αριθμητικό επίθετο

Δ. τακτικό αριθμητικό επίθετο

13) Κοιτάζοντας το χάρτη, πού **βρίσκει...** η Βενεζουέλα;

A. ε

B. αι

14) Το χαλάζι κατέστρεψε τα **εσπεριδο...δ....**

A. ι/ή

B. η/ει

Γ. ει/ή

Δ. οι/εί

15) Ποιος θα μου πει τι **συνέβ...**

A) ει

B) η

Γ) οι

Δ) ησαν

16) Στο μεταξύ, κατέφθασαν στο ξενοδοχείο οι πρώτοι τουρίστες.

A. Τοπικός προσδιορισμός

B. Προσδιορισμός αιτίας

Γ. Χρονικός προσδιορισμός

Δ. Προσδιορισμός του σκοπού

17) **Μια και βγαίνεις έξω, αγόρασέ μου ένα μπουκάλι γάλα.**

A. Παρατακτική σύνδεση

B. Ασύνδετο σχήμα

Γ. Υποτακτική σύνδεση

Δ. Κύριες προτάσεις

18) **Στ...ρ...ξτε** τα ελληνικά προϊόντα!

A) ι/ή

B) ει/ί

Γ) η/ί

Δ) υ/εί

B. Συμπληρώστε τα παρακάτω κενά με μία μόνο λέξη για κάθε περίπτωση:

1. Γράψτε ένα **συνώνυμο** για κάθε λέξη

⊗ διευκολύνω-----

⊗ φιλαργυρία-----

⊗ ενέργεια-----

⊗ επιβλητικό-----

2. Γράψτε ένα **αντώνυμο** (αντίθετο) για κάθε λέξη

⊗ επιμελής -----

⊗ λαμπερός -----

⊗ ευσυνείδητος-----

⊗ κατήγορος -----

Γ. Διαβάστε το παρακάτω κείμενο και απαντήστε στις ερωτήσεις που ακολουθούν. Κυκλώστε τη σωστή απάντηση που είναι μόνο μία σε κάθε περίπτωση.

"Οι ώρες που περνούσα με τη μητέρα μου ήταν γεμάτες μυστήριο• καθόμασταν ο ένας αντίκτρα στον άλλο, εκείνη σε καρέκλα πλάι στο παράθυρο, εγώ στο σκαμνάκι μου, κι ένιωθα, μέσα στη σιωπή, το στήθος μου να γεμίζει και να χορταίνει, σαν να 'ταν ο αγέρας ανάμεσά μας γάλα και βύζαινα. Από πάνω μας ήταν η γαζία, κι όταν ήταν ανθισμένη, η αυλή μοσκομύριζε. Αγαπούσα που τα **ευωδάτα** κίτρινα λουλούδια της, τα 'βαζε η μητέρα μου στις κασέλες και τα εσώρουχά μας, τα σεντόνια μας, **όλη μου η παιδική ηλικία μύριζε γαζία**. Μιλούσαμε, πολλές ήσυχες κουβέντες, πότε η μητέρα μου διηγόταν για τον πατέρα της, για το χωριό που γεννήθηκε, και πότε εγώ της ιστορούσα τους βίους των αγίων που είχα διαβάσει, και ξόμπλιαζα τη ζωή τους με τη φαντασία μου• δε μ' **έφταναν** τα μαρτύριά τους, έβαζα κι από δικού μου, ωστόσο έπαιρναν τη μητέρα μου τα κλάματα, τη λυπόμουνα, κάθιζα στα γόνατά της, της χάιδευα τα μαλλιά και την παρηγορούσα:

- Μπήκαν στον Παράδεισο, μητέρα, μη στεναχωριέσαι, **σεργιανίζουν** κάτω από ανθισμένα δέντρα, κουβεντιάζουν με τους αγγέλους και **ξέχασαν** τα βάσανά τους. Και κάθε Κυριακή βάζουν χρυσά ρούχα, κόκκινα κασκέτα με φούντες και πάνε να κάμουν βίζιτα στο Θεό. Κι η μητέρα σφούγγιζε τα δάκρυά της, με κοίταζε σα να μου έλεγε: «Αλήθεια λες;» και χαμογελούσε.

Και το καναρίνι, μέσα από το κλουβί του, μας άκουγε, σήκωνε το λαιμό και κελαηδούσε **μεθυσμένο**, ευχαριστημένο, σαν να 'χε αφήσει μια στιγμή τους αγίους κι ήρθε στη γης να καλοκαρδίσει τους ανθρώπους.

Η μητέρα μου, η γαζία, το καναρίνι, έχουν σμίξει αχώριστα, **αθάνατα** μέσα στο μυαλό μου• δεν μπορώ πια να μυρίσω γαζία, ν' ακούσω καναρίνι, χωρίς ν' ανέβει από το μνήμα της -από το σπλάχνο μου- η μητέρα μου και να σμίξει με τη μυρωδιά τούτη και το κελάδημα του καναρινιού.

Ποτέ δεν είχα δει τη μητέρα μου να γελάει• χαμογελούσε μόνο, και τα βαθουλά μαύρα μάτια της κοίταζαν τους ανθρώπους γεμάτα υπομονή και καλοσύνη. Πηγαينوέρχονταν σαν πνεύμα αγαθό μέσα στο σπίτι, κι όλα τα πρόφταινε ανέκοπα κι αθόρυβα, σαν να 'χαν τα χέρια της μian **καλοπροαίρετη** μαγική δύναμη, που κυβερνούσε με καλοσύνη την καθημερινή ανάγκη.

Μπορεί και να 'ναι η νεράιδα, συλλογίζομαι κοιτάζοντάς την σιωπηλά, η νεράιδα που λεν τα παραμύθια, και κινούσε το παιδικό μυαλό μου η φαντασία να δουλεύει: μια νύχτα ο πατέρας μου, περνώντας από τον ποταμό, την είδε να χορεύει στο φεγγάρι, χίμηξε, της άρπαξε το κεφαλομάντηλο, κι από τότε την έφερε στο σπίτι και ψάχνει να βρει το κεφαλομάντηλο, να το ρίξει στα μαλλιά της, να γίνει πάλι νεράιδα και να φύγει. Την κοίταζα να πηγαινοέρχεται, ν' ανοίγει τα ντουλάπια και τις κασέλες, να ξεσκεπάζει τα πιθάρια, να σκύβει κάτω από το κρεβάτι, κι έτρεμα μην τύχει και βρει το μαγικό κεφαλομάντηλό της και γίνει άφαντη.

Η **τρομάρα** αυτή βάσταξε χρόνια και λάβωσε βαθιά την νιογέννητη ψυχή μου· κι ακόμα και σήμερα αποκρατάει\* μέσα μου πιο ανομολόγητη η τρομάρα ετούτη: παρακολουθώ κάθε αγαπημένο πρόσωπο, κάθε αγαπημένη ιδέα, με αγωνία, γιατί ξέρω πως ζητάει το κεφαλομάντηλό της να **φύγει**."

(Απόσπασμα από την *Αναφορά στον Γκρέκο*, του Ν. Καζαντζάκη)

### ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Αποκρατάει: κρατάει ακόμα

### ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ο συγγραφέας έχει συνδέσει τη μορφή της μητέρας του με:

- α) το άρωμα της γαζίας
- β) το κελάδημα του καναρινιού
- γ) το άρωμα της γαζίας και το κελάδημα του καναρινιού
- δ) τους βίους των αγίων

2. Τα άνθη της γαζίας είναι χρώματος

- α) άσπρου
- β) κίτρινου
- γ) κόκκινου
- δ) ροζ

3. « ...όλη μου η παιδική ηλικία μύριζε γαζία.» Το σχήμα λόγου της φράσης είναι

α) παρομοίωση

β) μεταφορά

γ) προσωποποίηση

δ) υπερβολή

4. Το καναρίνι κελαηδούσε μεθυσμένο: Η υπογραμμισμένη λέξη είναι

α) αντικείμενο

β) υποκείμενο

γ) επιρρηματικό κατηγορούμενο

δ) επιθετικός προσδιορισμός

5) Να γράψετε τις συνώνυμες των παρακάτω λέξεων του κειμένου:

ευωδάτα .....

έφταναν .....

σεργιανίζουν .....

ξέχασαν .....

6) Να γράψετε τις αντώνυμες (αντίθετες) των παρακάτω λέξεων του κειμένου:

αθάνατα .....

καλοπροαίρετη .....

τρομάρα .....

φύγει .....